

Modtagere:

FSU på Natural Sciences

AR på Natural Sciences

LSU på iNANO

LSU på iNANOs tre stakeholder institutter (MBG, CHEM og PHYS)

Høring: Udkast til påtænkt proces for afvikling af iNANO som institutlignende center, som baner vej for omlægning af fakultetets strategiske indsats indenfor interdisciplinaritet, innovation og eksternt samarbejde

Resume

Fakultetsledelsen har en strategisk ambition om at styrke fakultetets engagement i samfundets udvikling ved at fremme interdisciplinaritet, eksternt samarbejde og innovation på tværs af alle fagligheder på fakultetet. For at indfri denne ambition er det bl.a. nødvendigt at omlægge fakultetets aktiviteter på området: fakultetsledelsen planlægger at etablere en enhed på fakultetsniveau, der skal understøtte interdisciplinaritet, eksternt samarbejde og innovation på tværs af alle fakultetets fagligheder. Den nye enhed vil bl.a. overtage og samtidigt udbrede en funktion, der hidtil bl.a. har været knyttet til "i'et" i iNANO. Som led i denne strategiske udvikling af fakultetet har fakultetsledelsen besluttet at igangsætte en proces med det mål at afvikle iNANO som institutlignende center per 31. december 2026. I stedet får alle forsknings- og uddannelsesaktiviteter indenfor nanoscience organisatorisk ophæng på fakultetets institutter. Bemærk at forslaget er udelukkende strategisk og organisatorisk motiveret og ikke økonomisk funderet.

Kapitel 1 i nærværende dokument beskriver de strategiske overvejelser bag fakultetsledelsens påtænkte beslutning. Kapitel 2 beskriver processen for den påtænkte afvikling af iNANO som institutlignende center, som er det centrale element i høringen. Den påtænkte proces for afvikling vil forløbe samtidigt med opbygning af den nye enhed for at sikre, at erfaringer fra iNANO forankres på fakultetsniveau.

Kapitel 1. Til orientering: Fakultetsledelsens strategiske overvejelser bag ved forslaget om at afvikle iNANO som institutlignende center

Fakultetsledelsen påtænkte beslutning er motiveret af to elementer:

1. Fakultetsledelsen har en strategisk ambition om at styrke fakultetets engagement i samfundets udvikling ved at fremme interdisciplinaritet, eksternt samarbejde og innovation på tværs af alle fagligheder, og planlægger derfor at omlægge fakultetets aktiviteter på dette strategisk centrale område. Som led i omlægningen arbejder fa-

kultetsledelsen på et koncept for en dynamisk og udadvendt enhed på fakultetsniveau, der skal levere professionel understøttelse til interdisciplinære forskerteams, hvis excellente grundforskning har et særligt potentiale til at skabe værdi for samfundet gennem samarbejde eller innovation. Den nye fakultetsenhed vil blive udviklet i en inddragende proces som en del af fakultetets kommende vifte af strategiske indsatser, der dels skal spille ind i AU's nye strategi 2030 (se [AU nyhed](#)), og dels skal styrke fakultetet i en ny geopolitisk verden med stadig større forventninger og forhåbninger fra samfundet om, at videnskaben, herunder specielt naturvidenskaben, leverer fundamentet for fremtidens løsninger. Centrale succeskriterier bliver således, at den nye enhed kan understøtte forsknings- og samarbejdsaktiviteter fra alle fakultetets fagligheder og fra alle institutter på fakultetet, og at porteføljen af understøttede aktiviteter løbende kan tilpasses, efterhånden som aktiviteterne og samfundets behov udvikler sig. Enhedens aktiviteter tager udgangspunkt i forskningen på fakultetets institutter, der med hver deres individuelle faglighed, dybe grundforskning og tilhørende uddannelsesarbejde, udgør en stabil basis for at etablere tidsbegrænsede, interdisciplinære satsninger på fakultetsniveau. Enheden kan forstås som en naturlig videreudvikling af en funktion, der hidtil bl.a. har været knyttet til "i'et" i iNANO. Dette bidrag til AU's 2030 strategi forventes at blive sendt i selvstændig høring i efteråret 2025 som en del af fakultetets kommende strategiske temaer.

2. I slutningen af 1990'erne trådte nanoscience frem som et nyt forskningsområde indenfor naturvidenskab, og udviklingen var denne gang primært drevet af banebrydende eksperimentelle metoder, der åbnede for studier af molekyler og materialer på nanoskala. På Aarhus Universitet blev der på den baggrund oprettet et interdisciplinært nanoscience center, iNANO, med det formål at støtte etableringen af det ny forskningsfelt og dets metoder på AU. Nu, næsten tre årtier senere, er nanoscience blevet en internationalt veletableret disciplin på grænsen mellem kemi, fysik og molekylærbiologi, og tilsvarende er forskningsfeltet veletableret og integreret i forskningen på mange af AU's institutter. Igennem de seneste år er iNANOs fokus og organisation gentagne gange blevet drøftet mellem dekanatet, ledelsen for iNANO og ledelsen for Institut for Kemi. Fakultetsledelsen vurderer nu, at det ikke længere er nødvendigt med en særlig understøttelse af udvikling af nanovidenskabelige metoder ved at opretholde iNANOs status som institutlignende center.

Konklusion er derfor, at fakultetet har brug for at skabe en "i-enhed", der på dynamisk vis favner alle fakultets fagligheder, mens dets succesfulde nanovidenskabelige aktiviteter er modnet til et niveau, hvor de kan fortsættes som en del af de etablerede 7 institutter uden den særlige understøttelse fra et institutlignende monofagligt center. Dermed kan organisationen omlægges for at bidrage til den strategiske udvikling frem mod 2030, hvor der i starten af perioden opbygges en ny "i-enhed", der med udbredelse til alle fakultetets fagområder og i samarbejde med institutterne kan videreføre og styrke den etablerede kultur for interdisciplinaritet, eksternt samarbejde og innovation. Det er disse samlede overvejelser, der er baggrunden for fakultetsledelsens beslutning om at igangsætte en proces med det mål at afvikle iNANO som institutlignende center.

Kapitel 2. Til høring: Udkast til proces for afvikling af iNANO som institutlignede center

Tidshorisont for nedenstående proces er et år og tre måneder: Endelig beslutning om proces for afvikling af iNANO som institutlignende center forventes at blive truffet i september 2025, og afviklingen skal være afsluttet per 31. december 2026. Efter fakultetsledelsen beslutning i september 2025 vil en detaljeret tidsplan blive udarbejdet, og medarbejderne informeret gennem både fællesmøder og individuelle samtaler.

A. Ændring af ansættelsesforhold for iNANOs medarbejdere

Medarbejderne, der i dag er ansat på iNANO, vil med afviklingen af iNANO som institutlignende center skulle skifte ansættelsessted. Det nye ansættelsessted vil for langt de fleste blive ét af fakultetet 7 institutter, mens et mindre antal af administrative medarbejdere vil få tilbudt ansættelse i den forventede nye fakultetsenhed (se nedenfor under Administrativ TAP).

For medarbejdere, hvis ansættelse flyttes til et institut, vil arbejdsopgaverne og den fysiske placering af laboratorier m.m. som udgangspunkt ikke blive ændret. Dog kan der for medarbejdere, der får ansættelse i den forventede nye fakultetsenhed, forekomme ændringer i arbejdsindholdet

VIP

Senior VIP (dvs. professorer, lektorer, tenure track adjunkter og adjunkter) ansat på iNANO vil blive bedt om at afklare deres ønske til ny instituttilknytning i samråd med dekan eller prodekanen for karriereudvikling og innovation samt relevant(e) institutleder(e). Den endelige beslutning om nyt ansættelsessted træffes af dekanen. Øvrige videnskabelige medarbejdere, herunder postdocs og ph.d.-studerende, vil som udgangspunkt blive tilknyttet det institut, hvor deres nærmeste leder (vejleder) allerede er, eller fremover bliver, ansat. VIP'ernes opgaveportefølje inden for forskning og undervisning ændres som udgangspunkt ikke som konsekvens af ændring i ansættelsessted, men i samspil med kolleger og ledelse på deres nye institut vil der opstå muligheder for udvikling i arbejdsindholdet på lige fod med instituttets øvrige medarbejdere.

Teknisk TAP

Teknisk personale, der er ansat på iNANO, vil som udgangspunkt blive ansat på det institut, der overtager det laboratorium/udstyr/infrastruktur, som medarbejderen hovedsageligt understøtter og betjener (se afsnit B om infrastruktur nedenfor). Dette vil blive afklaret som en del af ovennævnte proces for senior VIP.

Administrativ TAP

Administrative medarbejdere, der er varigt ansat ved iNANOs sekretariat, vil enten få nye opgaver i den forventede nye fakultetsenhed omtalt ovenfor eller i et institutsekretariat. Sidstnævnte vil hovedsageligt gælde for medarbejdere med opgaver, der primært relaterer sig til HR-processer eller iNANOs uddannelser og ph.d.-program.

Projektansatte administrative medarbejdere vil som udgangspunkt få deres ansættelse overført til samme institut som den VIP-medarbejder, der har bevillingen, der finansierer deres ansættelse.

Afklaring for begge grupper af administrative medarbejdere vil ske gennem dialog med medarbejderne ledt af prodekan for karriere i samarbejde med iNANO-leder, iNANOs sekretariatsleder, samt respektive institutleder hvor relevant. Dekanen træffer den endelige beslutning.

Særlige funktioner

iNANO-medarbejdere, der i deres personlige egenskab udfylder en funktion i udvalg eller fora på fakultets- og universitetsniveau, vil som udgangspunkt opretholde denne funktion. Til gengæld vil iNANO-medarbejdere, der varetager center- eller fakultetsfunktion på vegne af iNANO, som udgangspunkt træde tilbage fra deres funktion i takt med at iNANO afvikles som institutlignende center. Ledelsen på det institut, der bliver kommende ansættelsessted for en medarbejder med en sådan funktion på vegne af iNANO, er forpligtet til at undersøge om medarbejderen kan komme i betragtning til en tilsvarende eller relateret funktion på instituttet eller fakultetet.

B. Forskningsinfrastruktur

Forskningsinfrastruktur, der er lokaliseret i iNANO-bygningen, vil som udgangspunkt ikke blive flyttet fysisk, men skifter organisatorisk ophæng til et institut. Udstyr vil organisatorisk som udgangspunkt følge med den VIP, der har hjemtaget midler til dette. En task force ledt af dekanatet vil samtidig tilse, om noget af det større udstyr med en bred brugerskare kan organiseres i en "core facility" eller som "shared research lab". Dette vil ske med inddragelse af relevante VIP og institutledere.

C. Uddannelser og ph.d.-program

Ansaret for iNANOs bachelor- og kandidatuddannelser vil overgå til Institut for Kemi, men som udgangspunkt bevares den nuværende sammensætning af uddannelsernes uddannelsesudvalg. Dette gælder også for medlemmer af uddannelsesudvalget, der måtte få ansættelsessted ved et andet institut end Institut for Kemi. Andre tværgående uddannelser vil stå model for de nødvendige aftaler mellem Institut for Kemi og øvrige institutter vedr. uddannelsens drift, udvikling og økonomi.

Ph.d.-programmet "nanoscience" nedlægges og iNANOs ph.d.-studerende tilknyttes det program, der udbydes af instituttet, hvor vejlederen bliver eller er ansat. Optag på nanoscience-programmet forventes indstillet primo 2026, eller når der er fuld afklaring om vejledernes nye ansættelsessted.

Overgangen af uddannelserne og afvikling af ph.d.-programmet vil blive understøttet af de relevante prodekaner.

D. iHuset

Laboratorier og kontorpladser i bygning 1590-1593 (her kaldet iHuset) vil overgå til det institut, der bliver nyt ansættelsessted for den senior VIP med forskningsgruppe, der er

den primære bruger af et givet areal. Institut for Kemi vil overtage ansvar for sikkerhedsorganisationen i iHuset, samt for arealer, der benyttes af institutter på andre fakulteter end Natural Sciences.

Der vil blive nedsat en task force ledt af dekanatet, der skal varetage udarbejdelsen af samarbejdsaftaler mellem Institut for Kemi og de øvrige enheder, der har aktiviteter i iHuset. Aftalerne skal bl.a. afdække servicering af iHuset mht. indkøb, sekretariatsfunktion, post/varelevering.

E. Økonomiske konsekvenser

Nogle institutter vil vokse, når aktiviteterne under iNANO fremover skal have organisatorisk ophæng på institutterne, men effekterne vil først kunne kvantificeres i løbet af afviklingsprocessen. Dog er omlægningen af ansættelsesforhold og bygningsarealer som udgangspunkt bundlinjeneutralt, da hele økonomien vedrørende en given aktivitet flyttes fra iNANO til det modtagende institut. Den konkrete økonomiske udmøntning vil blive varetaget af en taskforce ledt af dekanatet med inddragelse af relevante institutledere og Nat-Tech-økonomi.

F. Modtagende institutter

Institutter, der står til at skulle modtage medarbejdere fra iNANO, skal udarbejde en plan for modtagelsen. Planen skal som minimum tage stilling til:

- Hvorledes institutterne planlægger at indlejre de nye forskningsfelter, herunder infrastruktur, i deres organisering og supportstrukturer.
- Ansættelsesmæssige referenceforhold for nye medarbejdere, så alle også fremover ved, hvem der er deres nærmeste leder og ansvarlige for medarbejderudviklingssamtalen (MUS).
- Onboarding i forhold til den lokale organisation, institutpolitikker og -traditioner, infrastruktur og faciliteter, relevante fora, ph.d.-program, m.m.
- De tilkomne medarbejders funktioner og udvalgsposter
- De tilkomne medarbejders undervisningsopgaver
- Evt. tilpasning af instituttets organisation (udvalg, organisationsstruktur, sikkerhedsopbygningen m.m.) i forhold til udvidelse med nye medarbejdere og studerende og ditto nye arealer og forskningsfaciliteter